

Ratinginstituut
Financieel Dienstverleners

Adviesbureau
Fred de Jong
onderzoek, beleid en advies in financiële markten

RATING FINANCIEEL ADVIESMARKT IN NEDERLAND

Januari 2015

INHOUD

1) Inleiding.....	3
2) Aantal en verdeling financiële dienstverleners	4
3) Financieel adviesmarkt	5
4) Markt voor bedrijven die financieel advies niet als hoofdactiviteit hebben... 11	
5) Ratinginstituut Financieel Dienstverleners	12

1) INLEIDING

De financiële dienstverleningssector in Nederland bestaat uit een grote diversiteit aan ondernemingen. Banken, verzekeraars en intermediairs. Groot, klein, gespecialiseerd, allround, gericht op bedrijven en op consumenten. Een financiële dienstverlener biedt aan, adviseert, bemiddelt, herverzekert of treedt op als gevolmachtigd agent met betrekking tot financiële producten (AFM).

Om een gedegen beeld te krijgen van deze sector heeft het Ratinginstituut Financieel Dienstverleners (hierna: RFD) in samenwerking met Adviesbureau Fred de Jong een detailanalyse gemaakt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het AFM-register en de specifieke indeling van de markt die het RFD maakt om de risico's beter te kunnen inschatten en interpreteren. In deze analyse is onder andere gekeken naar het type ondernemingen, de aantallen vergunninghouders, de financiële gezondheid van de financieel adviesbedrijven en de risicosignalen die relevant zijn voor deze doelgroep.

Dit rapport geeft de uitkomsten van onze analyse weer. Naast het delen van kennis heeft deze analyse ook tot doel om bewustwording te creëren ten aanzien van de (financiële- en continuïteits-) risico's in relatie tot deze doelgroep.

Ir. Berto de Vos
Dr. Fred de Jong

2) AANTAL EN VERDELING FINANCIËLE DIENSTVERLENERS

Op 1 januari 2015 telt het register van de AFM ca. 16.000 financiële dienstverleners. Dit betreft zowel banken als verzekeraars als intermediairs en alle andere spelers met een vergunning voor het aanbieden, adviseren en/of bemiddelen in financiële producten. Het RFD en Adviesbureau Fred de Jong kiezen ervoor om de markt te verdelen in subgroepen om zo een verdiepingsslag te maken. De verdeling in subgroepen gebeurt op basis van de inschrijving in het AFM-register, de inschrijving in het register van de Kamer van Koophandel en bij twijfel een bezoek aan de website van het bedrijf. Op die manier wordt een zo accuraat mogelijk inzicht verkregen in de daadwerkelijke activiteit van het bedrijf. Het RFD heeft van alle financieel adviesbedrijven een rating kunnen maken op basis van een geselecteerd aantal risico indicatoren verstrekt door toonaangevende kredietinformatiebureaus.

De markt bestaat grofweg uit financieel adviesbedrijven die financieel advies als hoofdactiviteit hebben en bedrijven die zich niet primair met financieel advies bezighouden. Nederland kent 8.850 financieel adviesbedrijven, waarvan 7.300 een eigen vergunning hebben bij de AFM. Daarnaast zijn er 7.150 bedrijven die financieel advies niet als hoofdactiviteit hebben. In de volgende hoofdstukken worden deze groepen nader uitgesplitst.

3) FINANCIEEL ADVIESMARKT

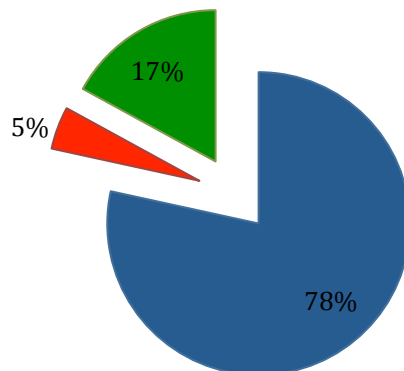
De financieel adviesmarkt heeft afgerond de volgende kengetallen:

6.900	Zelfstandige kantoren met een eigen vergunning
400 +	Concerns met een collectieve vergunning
7.300	Juridische entiteiten met eigen vergunning en als hoofdactiviteit fin. advies
1.550 +	Aangesloten instellingen onder coll. vergunning van een concern
8.850 =	Financieel adviesbedrijven

De conclusie is dat er ruim 7.300 intermediairs zijn met een vergunning bij de AFM en dat deze groep ondernemers in totaal ruim 8.850 bedrijven omvat. Per bedrijf en vergunninghouder kunnen er meerdere fysieke adviespunten aanwezig zijn. Het is onbekend om hoeveel fysieke distributiepunten het dan gaat. Daarnaast zijn er naast de concerns met een collectieve vergunning ook andere concernverbanden die niet via het AFM-register te achterhalen zijn. Dit betreft bijvoorbeeld holdings met meerdere BV's, waarbij elke aparte BV toch een eigen vergunning heeft.

8.850 Financieel Adviesbedrijven

■ Eigen vergunning   ■ Collectieve vergunning   ■ Aangesloten instelling

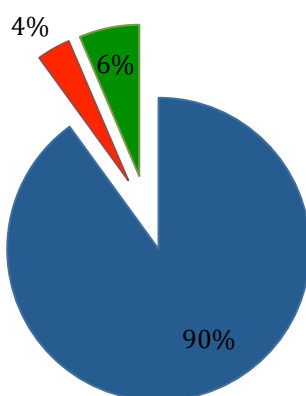

Binnen de financieel adviesmarkt is een meer specifieke indeling te maken om zodoende beter inzicht te krijgen in de structuur van de markt.

Provinciaal intermediair

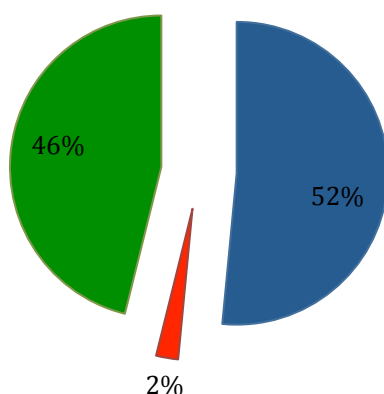
■ Zelfstandige vergunning ■ Collectieve vergunning ■ Aangesloten instelling

Het provinciaal intermediair, exclusief gevolmachtigden, makelaars- en pensioenkantoren werkt grotendeels onder een zelfstandige vergunning en bestaat uit afgerond 7.000 kantoren.

Gevolmachtigden

■ Zelfstandige vergunning ■ Collectieve vergunning ■ Aangesloten instelling

De volmachtmarkt (exclusief service providers, die veelal ook een volmacht hebben) bestaat uit in totaal 297 bedrijven. Inclusief serviceproviders met een volmacht bestaat de volmachtmarkt uit naar schatting ruim 320 bedrijven.

Bij gevolmachtigden blijkt dat er onder de collectieve vergunning wordt gewerkt van het eigen bemiddelingsbedrijf of dat er een zelfstandige vergunning is.

Serviceproviders

Het RFD onderscheidt 58 serviceproviders, waarvan een groot deel ook over volmachten beschikken. Er zijn 26 serviceproviders met een eigen zelfstandige vergunning, 19 met een collectieve vergunning en 13 serviceproviders zijn een aangesloten instelling.

Servicers

Naast serviceproviders onderkent de AFM ook zogeheten Servicers. Deze organisaties staan buiten de keten en worden uitsluitend ingehuurd door een aanbieder (er is sprake van uitbesteding). Een servicer verricht geen werkzaamheden voor intermediairs. De werkzaamheden van servicers zijn bijvoorbeeld het maken van offertes en het voeren van administratie, vrijwel uitsluitend in het hypotheekproces. In het kader van een ontheffing op het provisieverbod voor deze servicers, hebben 11 partijen zich in 2013 bij de AFM aangemeld.

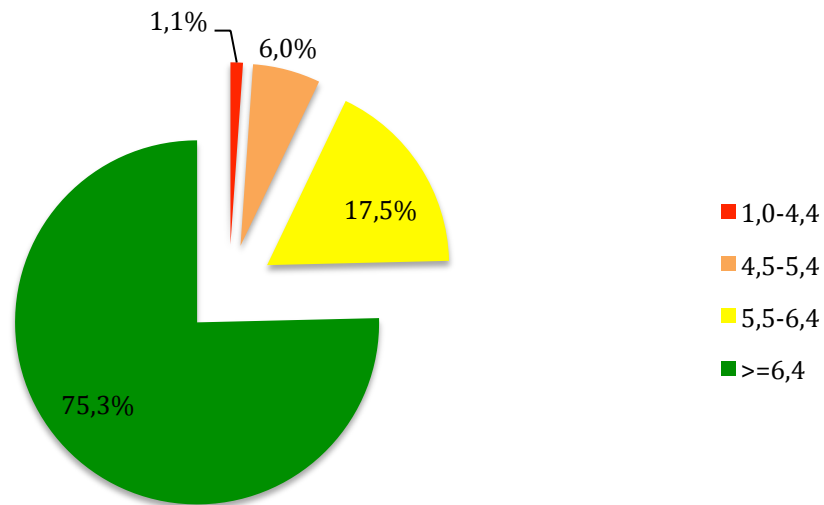
Ratings

Het RFD heeft de indeling van de intermediairs verder verbijzonderd. Dit is gedaan omdat de indeling naar SBI-code (van het KvK Handelsregister) een verkeerd beeld geeft. Zo hebben bijvoorbeeld diverse intermediairs de SBI code van een bank of boekhoudkantoor. Op individueel bedrijfsniveau wordt een rating bepaald op basis van een veelheid aan risicosignalen. Om die risico's beter te kunnen benchmarken worden de ratings naar typen onderneming getoond.

Doordat gemiddelden niet zoveel zeggen laten we onderstaand zien hoeveel % per type kantoor een onvoldoende rating scoort. Onvoldoende in de markt van kredietinformatiebureaus betekent dat er een verhoogd risico is. Dat is het geval bij een rating lager dan een 6,4. In Nederland scoort 24,6% van alle intermediairs een onvoldoende, dus een rating van lager dan 6,4. Dat betreft in totaal ruim 1.800 bedrijven met als hoofdactiviteit financieel advies die een verhoogd risico lopen op betaalproblemen en waarvan de financiële stabiliteit een vraagteken is. Overigens bedraagt het gemiddelde rapportcijfer van de intermediaire markt een 6,94. De verdeling van de hele markt is als volgt.

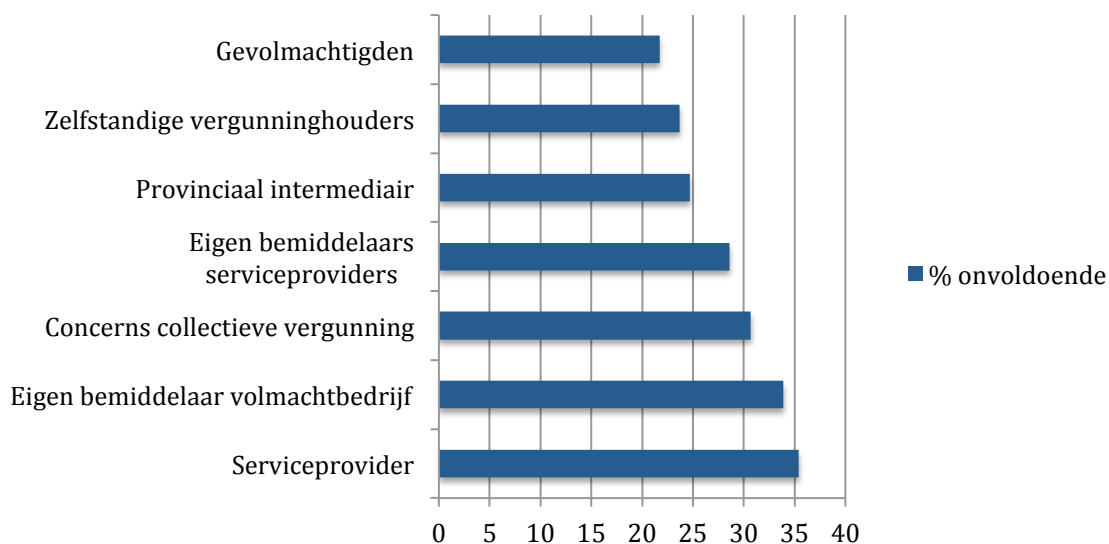

Credit rating

Gesplitst naar type ondernemingen ontstaat het volgende beeld:

% onvoldoende rating

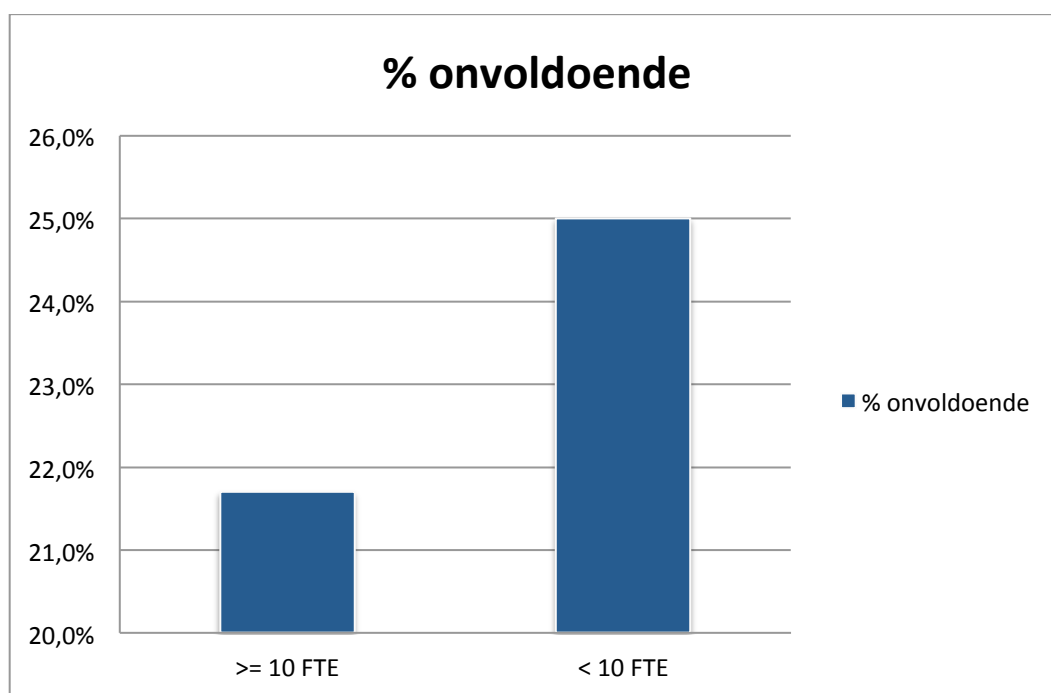
Service Providers en concerns met een collectieve vergunning scoren gemiddeld meer onvoldoende creditratings dan andere financiële dienstverleners. Terwijl de assuradeuren/gevolmachtigde agenten en provinciale, zelfstandige intermediairs de minste onvoldoendes behalen. Kantoren die opereren binnen concernverband (collectieve vergunning houders en hun aangesloten instellingen) scoren minder goed dan kantoren met een enkele zelfstandige vergunning, resp. 30,7% en 23,7%.

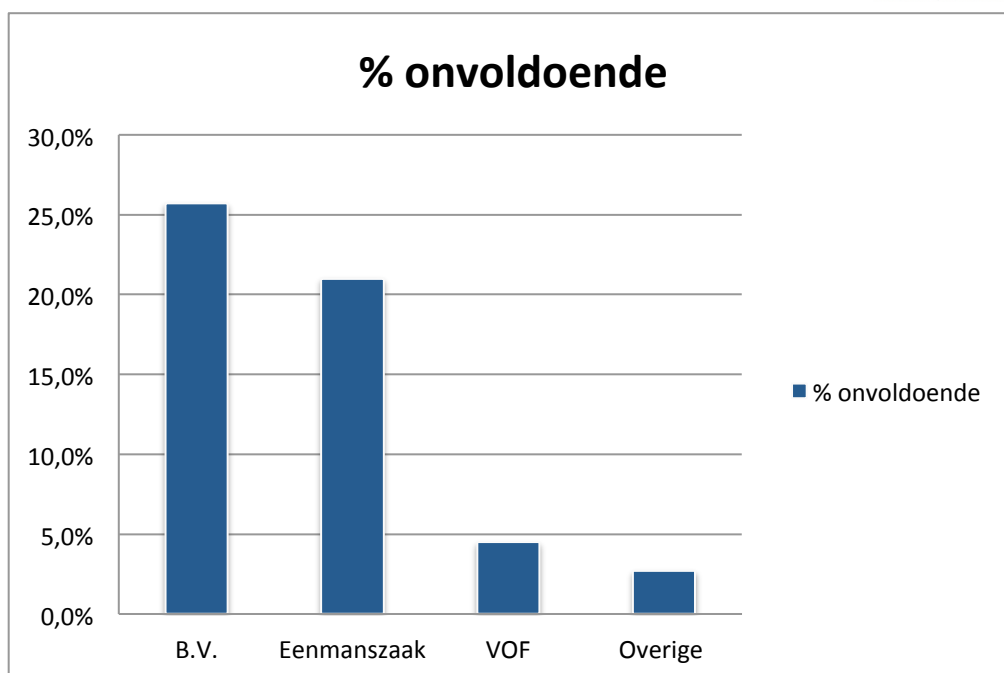
We hebben hier voor het overzicht de scores van een aantal categorieën, zoals o.a. pensioenkantoren, makelaarskantoren en captives weggelaten.

Doordat er verschillende financiële en juridische relaties lopen tussen typen ondernemingen is het van belang om naar het totaalplaatje te kijken van een onderneming. Dit geldt vooral voor gevolmachtigden, waar een groot deel van de activa veelal bestaat uit een vordering op de eigen bemiddelaar (die de premies int). Er moet dus niet alleen naar de rating van de gevolmachtigde, maar ook naar de rating van het eigen bemiddelingsbedrijf worden gekeken. En we moeten niet alleen naar het bedrijf met de collectieve vergunninghouder kijken, maar ook naar de aangesloten instellingen.

Een nadere analyse maakt duidelijk dat er verschillen in rating waarneembaar zijn op basis van de omvang van een bedrijf en de rechtsvorm. Onderstaande grafieken geven dit aan.

Grote kantoren scoren gemiddeld beter dan kleinere kantoren.

Er is een duidelijk verband tussen rechtsvorm en risico: bij vof's wordt het minste risico gelopen. Slechts 4,5% heeft een onvoldoende. Bij eenmanszaken 21% en bij BV's 25,7%. Deze constatering ligt in het verlengde van bovengenoemd punt.

Conclusie

Hoewel er 16.000 vergunningen zijn afgegeven door de AFM zijn er 7.300 vergunninghouders als intermediair fulltime bezig met financieel advies. Van die groep ondernemers scoort een kwart een onvoldoende rating, wat betekent dat circa 1.800 financieel advieskantoren een verhoogd risico vormen als het gaat om betaalgedrag en financiële stabiliteit.

4) MARKT VOOR BEDRIJVEN DIE FINANCIEEL ADVIES NIET ALS HOOFDACTIVITEIT HEBBEN

Naast de financieel adviesmarkt is er de markt voor financiële dienstverleners die financieel advies niet als hoofdactiviteit uitoefenen. De afgeronde kengetallen van deze markt zijn:

475	Aanbieders met een eigen, enkelvoudige vergunning
100 +	Aanbieders met een collectieve vergunning
575	Aanbieders (banken, kredietinstellingen en verzekeraars)
3.900 +	Verbonden bemiddelaars via coll. vergunning van verzekeraars
1.300 +	Verbonden bemiddelaars via coll. vergunning banken of kredietinstellingen
5.775	
750 +	Nevenactiviteit: boekhoudkantoren, vermogensbeheerders, lease
625 +	Overige
7.150	Totaal

De verbonden bemiddelaars vormen een grote en aparte groep ondernemingen binnen de markt voor financiële dienstverlening. Het betreft voor verzekeringen hoofdzakelijk autobedrijven, fietsenzaken en reisbureaus. De verbonden bemiddelaars die gebruik maken van een vergunning van banken en kredietinstellingen zijn vooral autobedrijven en witgoedzaken.

5) RATINGINSTITUUT FINANCIEEL DIENSTVERLENERS

Het Ratinginstituut Financieel Dienstverleners is gespecialiseerd in het verschaffen van informatie over de financiële gezondheid van financieel intermediairs. Het RFD levert op abonnementsbasis aan intermediaire verzekeraars en hypotheekverschaffers rating- en risico informatie over de met hen samenwerkende intermediairs. Risicosignalering gebeurt proactief. Doordat het RFD samenwerkt met het bedrijf Volmachtbeheer kunnen de ratings gemakkelijk via de menustructuur van de internetapplicatie van Volmachtbeheer worden ingezien. Dit kan zelfs in combinatie met de vergunningencontrole.

De ratings komen tot stand door de via meerdere kredietinformatiebureaus verkregen risico informatie te objectiveren en de informatie te vertalen naar de branche.

Op basis van een bepaald gesignaleerd risico kan het RFD nader onderzoek doen naar de financiële gezondheid van een partij. Ook is het RFD in staat om marketinginformatie te leveren en benchmarks te maken waarin groepen dienstverleners met elkaar kunnen worden vergeleken.